

Salon seurakunnan selvitys tuomiokapitulille toimenpiteistä piispa Kaarlo Kallialan ja asessori Pertti Ruotsalon huhtikuun 2014 piispantarkastuksen lausunnoissa esitettyyn palautteeseen

Piispa Kalliala on kiinnittänyt lausunnossaan huomiota seuraaviin:

- 1) **Matriisiorganisaation** mahdollisiin ongelmakohtiin
- 2) Lakkautettujen seurakuntien **arkistojen päättäminen**
- 3) **Ympäristödiplomin** hankkiminen
- 4) **Kiinteistöstrategia**
- 5) Kirkon **saavutettavuusohjelman** mukainen tilojen esteettömyys

Asessori Pertti Ruotsalon lausunnossa on huomioitu edellä esitettyjen lisäksi seuraavaa:

- 1) Johtokuntien ja **alueneuvostojen** rooli
- 2) Em. luottamuselinten tekemien **aloitteiden** ja päätösten **saattaminen kirkkoneuvoston käsittelyyn**
- 3) Yleisen seurakuntatyön **turvallisuusohjeen ajantasaisuus**
- 4) Pöytäkirjojen **liitteiden merkitseminen**
- 5) **Työhuoneturvallisuus**

Matriisiorganisaation mahdollisiin ongelmakohtiin liittyvät kysymykset vastuu- ja valtasuhteista, esimiesasemasta, yksin työskentelevien työntekijöiden työsuojelu, sisäinen viestintä sekä kokemus vuorovaikutuksesta.

Työalajohtajien ja aluekappalaisten esimiesvastuussa on ollut tulkinnanvaraisuutta, mikä ei ehkä ole juurikaan näkynyt kaksoisjohtamisena, mutta kylläkin jonkinasteisena epäselvyytenä. Tämä on johtunut ennen kaikkea siitä, että yhdistymisvaiheessa aluekappalaiset määriteltiin alueensa työntekijöiden ”toiminnallisiksi esimiehiksi”. Tällaista esimiesmääritelmää tulisi organisaatiossa välttää. Esimiessuhteiden tulee olla selkeitä, ja esimiesvastuiden kaikille tunnetut.

Seurakunnassa astui vuoden 2015 alusta voimaan uusi aluekappalaisten johtosääntö, josta maininta esimiesasemasta on poistettu. Sen sijaan tilalle on tullut työyhteisön toimivuuteen ja työhyvinvointiin liittyvä vastuu. Ammattiryhmien osalta ensisijainen vastuu kuuluu luonnollisesti työalan esimiehille, mutta aluekappalainen tiimin vetäjänä joutuu kiinnittämään entistä enemmän huomiota alueen työntekijöiden keskinäisiin suhteisiin ja työssä jaksamiseen.

Seurakunnassa on ollut käynnissä jatkuva väliportaan esimiesvalmennus, ja tällä hetkellä käynnissä on työturvallisuuskoulutus. Esimieskoulutuksen yhtenä merkittävänä periaatteena on työsuojellinen perusperiaate, että johtamisessa ei saa olla katvealueita, vaan jokaisella työntekijällä on toimiva esimiessuhde, jossa esimiehellä on työsuojellinen vastuu sekä työturvallisuuden että henkisen ja työperäisen kuormituksen osalta.

Samalla käynnissä olevaan koulutukseen sisältyy ryhmätyönä tehtävä yleisen seurakuntatyön **turvallisuussuunnitelman ajanmukaistaminen** ja suunnitelman saattaminen esimiesten tietoisuuteen käynnissä olevan koulutuksen aikana.

Sisäinen viestintä on jatkuvan kehittämisen aiheena. Parhaaksi sisäisen viestinnän välineeksi (työpaikkalaverien ja henkilökohtaisen tiedonvälityksen lisäksi) on muotoutunut intranet. Tämä on työntekijöiden yhteinen kohtauspaikka, jossa päivitetään tietoja, niin virallisuonteisia tiedotteita kuin yleensäkin ajankohtaisia asioita.

Ruohonjuuritasolta nouseva strategiatyöskentely on myös koettu hyvin vuorovaikutteiseksi prosessiksi, jossa kaikki työntekijät ovat osallisia työn tavoitteiden ja painopisteiden asetteluun, sekä nyt käynnissä olevassa prosessissa myös tuloksellisuuden mittareiden laadintaan.

Nykyinen henkilöstöhallinto on koettu tarkoituksenmukaiseksi niiltä osin kuin se on seurakunnan omissa käsissä. Erillisen **henkilöstöpäällikön** nimeäminen tuskin poistaisi vastuuta nykyisiltä toimijoilta, joilla on omat vastualueensa esim. perehdyttämisessä ja henkilöstön kehittämiskysymyksissä etc.

Salon seurakunta joutui antamaan vastineensa yhdessä monien muiden seurakuntien ja seurakuntayhtymien kanssa sukututkimusten pitkittyneistä odotusajoista. Totta on, että sukututkimustilauksissa on ollut liian pitkät jonotusajat, usein puolitoista, jopa kaksi vuotta. Salon seurakunnassa sukututkimukset ulkoistettiin helmikuun alusta. Paitsi että ulkoistaminen on tuonut seurakunnalle taloudellista säästöä, on jonotusajoissa päästy tilanteeseen, jossa tämän kevään kuluessa saavutetaan reaaliaikainen sukututkimustilauksiin vastaaminen. Yli puolentoista vuoden jonotusaika on saatu puretuksi.

Tämä on mahdollistanut viraston henkilökunnan keskittymisen lakisäateisten tehtävien hoitamiseen. Lakkautettujen seurakuntien **arkistojen päättäminen** onkin erittäin hyvässä vauhdissa. Sama henkilö, joka on laatinut seurakunnan arkistosäännön ja arkistonmuodostussuunnitelman, on keskittynyt kokoaikaisesti arkistojen päättämiseen. Työn etenemiseen vaikuttaa luonnollisesti se, miten hyvin kussakin lakkautetussa seurakunnassa on arkistot aikanaan järjestetty. Uuden Salon seurakunnan arkisto sijaitsee kirkkoherran viraston yhteydessä. Lakkautettujen seurakuntien päätearkistot tulevat sijaitsemaan kolmessa tilaltaan ja olosuhteiltaan parhaassa arkistossa (Halikko, Perniö ja Särkisalo).

Seurakunnassa käynnissä olevien monien kehitystoimien vuoksi ei ole ollut mahdollista vielä ryhtyä **ympäristöselvitykseen diplomin** hankkimiseksi. Ympäristövaikutusten arvioija on kuitenkin jo valittu, ja kirkkovaltuusto on varannut tämän vuoden talousarvioon riittävän määrärahan selvityksen tekemiseen.

Seurakunnassa on laadittu **kiinteistöstrategia**, jonka tarkoituksena on toisaalta keventää runsasta kiinteistömassaa, toisaalta tehostaa kiinteistöjen käyttöä. Strategia on helpompi laatia kuin toteuttaa kiinteän omaisuuden myyntiin liittyvien määränemistösäädösten vuoksi.

Seurakunnan tilat ovat **liikuntarajoitteisten saavutettavissa** niin suurelta osin kuin sisäänkäyntejä ja kulkureittejä voidaan luiskoin ym. apuvälinein parantaa. Kiinteistöjen sijainti voi sen sijaan olla haasteellinen, mistä syystä tilaisuuksien järjestämispaikkoja on aina syytä tarkastella saavutettavuuden näkökulmasta.

Salon seurakunnassa on useita eri tyyppisiä luottamuselimiä, jotka on pyritty muodostamaan tarkoituksenmukaisuuden pohjalta. Seurakunnan koon vuoksi on katsottu **johtokuntien** olemassaolo

välttämättömäksi ennen kaikkea budjettivastuun kantamiseksi. Neuvottelukuntia on perustettu lähinnä lisäämään vuorovaikutusta ja tiedonkulkua sekä antamaan mahdollista asiantuntija-apua. **Alueneuvostojen** rooli ei ole enää talousvastuussa, vaan toiminnan suunnittelussa ja alueellisen identiteetin ja perinteiden ylläpitämisessä sekä uusien toimintojen luomisessa vastaamaan alueen tarpeisiin.

Vuoden 2015 alusta lakkautettiin aluetyön johtokunta ja sen tilalle perustettiin aluetyön neuvottelukunta. Aluetyön johtokunnalle ei näyttänyt muodostuvan luontevaa roolia päätöksenteossa. Sen sijaan katsottiin tarpeelliseksi kehittää alueiden yhteistyötä ja toiminnan alueellista kattavuutta yhteistyöelimen avulla, josta tuli aluetyön neuvottelukunta. Neuvottelukunta koostuu alueneuvostojen puheenjohtajista. Samalla kun aluetyön johtokunta lakkautettiin, laadittiin alueneuvostoille uudistettu johtosääntö, jossa johtokunnan jäätyä pois alueneuvostojen yhteys kirkkoneuvostoon lähentyi, ja alueneuvostojen aloitteet tulevat suoraan kirkkoneuvostoon ilman johtokuntakäsittelyä. Samalla on lisätty kirkkoneuvoston edustajien osallistumista alueneuvostojen kokouksiin yhteyden edelleen kehittämiseksi.

Tämä uudistus on selkeyttänyt aloitteiden ja päätösten tuleamista kirkkoneuvoston käsittelyyn.

Aessori Ruotsalon esittämät huomiot **pöytäkirjoista ja liitteiden** merkitsemisistä on otettu käyttöön piiapantarkastuksen jälkeen.

Työhuoneturvallisuus koskee ennen kaikkea diakoniatyöntekijöitä. Seurakunnassa on vastaanottotilat järjestetty turvallisen poistumisen kannalta tarkoituksenmukaisesti joko puhkaisemalla poistumistie tai huonekalujärjestelyin.

Suurempi kysymys kuin vain työhuoneturvallisuus on työskentely toimitilassa yksin, sekä jotkin kotikäyntitilanteet. Nämä tilanteet on ennakoitavissa siten, että vastaanottoaika myönnetään sellaiseen aikaan kun rakennuksessa on muitakin työntekijöitä näkösilällä. Joissakin huoneissa on lisäksi hiljaiset hälyttimet, joissa hälytys näkyy paikalla olevan muun työntekijän työhuoneessa tai kännykässä.

Epäilystä herättäviä kotikäyntejä vältetään siten, että tapaaminen tapahtuu aina vastaanottotiloissa, ei kotikäynteinä. Seurakunnassa on juuri tätä kirjoitettaessa käynnissä lapsi- ja diakoniatyötä koskeva työturvallisuustarkastus. Tarkastuksessa ei ole tullut ilmi puutteita työturvallisuuden osalta, eikä erityisiä henkistä kuormittumista aiheuttavia tekijöitä.

Salon seurakunnan kirkkoneuvoston kokouksessa

29. huhtikuuta 2015

Timo Hukka
puheenjohtaja

Marjut Eriksson
sihteeri